

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) มีแบบแผนดำเนินการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) วัดก่อนทดลอง 2 ครั้ง และหลังทดลอง 1 ครั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการบริหารความเสี่ยง ต่ออุบัติการณ์พลัดตกหกล้มของผู้ป่วยศัลยกรรม และความพึงพอใจของพยาบาลประจำการ ดำเนินการวิจัยโดยการเปรียบเทียบจำนวนอุบัติการณ์พลัดตกหกล้มของผู้ป่วยศัลยกรรม และ ความพึงพอใจของพยาบาลประจำการ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ป่วย ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาคือเป็นผู้ป่วยในหอผู้ป่วยศัลยกรรม ในช่วงเวลาที่ดำเนินการทดลอง และมีความสมัครใจเข้าร่วมในการวิจัย และกลุ่มพยาบาลประจำการ ซึ่งเป็นพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยในแผนกศัลยกรรม และมีความสมัครใจเข้าร่วมในการวิจัย จำนวน 34 คน

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบจำนวนอุบัติการณ์พลัดตกหกล้มของผู้ป่วยศัลยกรรม ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของพยาบาลประจำการ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยศัลยกรรม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา โรคที่เป็น และจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล

คุณลักษณะของผู้ป่วย	ก่อนทดลอง ครั้งที่ 1		ก่อนทดลอง ครั้งที่ 2		หลังทดลอง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ						
หญิง	140	46.5	136	49.3	163	55.4
ชาย	161	53.5	140	50.7	131	44.6
อายุ						
น้อยกว่า 20 ปี	12	4.0	11	4.0	20	6.8
20 – 30 ปี	32	10.6	20	7.2	25	8.5
31 – 40 ปี	35	11.6	41	14.9	29	9.9
41 – 50 ปี	43	14.3	30	10.9	40	13.6
51 – 60 ปี	59	19.6	71	25.7	64	21.8
มากกว่า 60 ปี	120	39.9	103	37.3	116	39.4
ระดับการศึกษา						
ไม่ได้ศึกษา	58	19.3	65	23.6	16	5.4
ประถมศึกษา	68	22.6	73	26.4	48	16.3
มัธยมศึกษา	103	34.2	74	26.8	131	44.6
ปริญญาตรี	72	23.9	64	23.2	99	33.7
โรคที่เป็น						
หัวใจและหลอดเลือด	10	3.3	3	1.1	2	0.7
ศัลยกรรมทั่วไป	253	84.1	239	86.6	239	81.3
ศีรษะ คอ ต้านม	12	4.0	13	4.7	23	7.8

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้ป่วย	ก่อนทดลอง ครั้งที่ 1		ก่อนทดลอง ครั้งที่ 2		หลังทดลอง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรคที่เป็น						
ระบบประสาท	7	2.3	12	4.3	13	4.4
ระบบทางเดินปัสสาวะ	16	5.3	8	2.9	13	4.4
ศัลยกรรมตกแต่ง	3	1.0	1	0.4	4	1.4
ระยะเวลาที่นอนใน ร.พ.						
น้อยกว่า 5 วัน	160	53.2	151	54.7	189	64.3
5 – 10 วัน	98	32.6	78	28.3	77	26.2
มากกว่า 10 วัน	43	14.3	47	17.0	2.8	9.5

จากตารางที่ 4 พบว่า ก่อนทดลองส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.5 และ 50.7 หลังทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.4 อายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.9, 37.5 และ 39.4 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.2, 26.8 และ 44.6 โรคที่เป็นส่วนมาก คือ โรคทางระบบศัลยกรรมทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 84.1, 86.6 และ 81.3 และมีจำนวนวันนอนในโรงพยาบาลน้อยกว่า 5 วัน คิดเป็นร้อยละ 53.2, 54.7 และ 64.3

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

คุณลักษณะของพยาบาลประจำการ	จำนวนพยาบาลประจำการ (n= 34 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
20 – 30 ปี	24	70.6
31 – 40 ปี	6	17.6
41 – 50 ปี	3	8.8
มากกว่า 50 ปี	1	2.9
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	30	88.2
สูงกว่าปริญญาตรี	4	11.8
ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
1 - 5 ปี	12	35.3
6 – 10 ปี	15	44.1
11 – 15 ปี	3	8.8
15 – 20 ปี	1	2.9
มากกว่า 20 ปี	3	8.8

จากตารางที่ 5 พบว่าคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ศัลยกรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.33 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ร้อยละ 90 และประสบการณ์การปฏิบัติงานพยาบาล อยู่ระหว่าง 6-10 ปี คือ ร้อยละ 44.1

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบจำนวนอุบัติการณ์พลัดตกหกล้มของผู้ป่วยศัลยกรรม ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบจำนวนอุบัติการณ์พลัดตกหกล้มของผู้ป่วยศัลยกรรม ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง

จำนวน	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	z
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2		
ผู้ป่วยศัลยกรรม (คน)	301	276	294	.98*
อุบัติการณ์พลัดตกหกล้ม (ครั้ง)	3	4	0	

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นจำนวนอุบัติการณ์พลัดตกหกล้มของผู้ป่วยศัลยกรรม พบว่า ก่อนใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยงพบจำนวนอุบัติการณ์พลัดตกหกล้มทั้งหมด 7 ครั้ง เป็นผู้ป่วยเด็ก 2 คน ผู้ป่วยวัยกลางคน – สูงอายุ 5 คน ระดับความรุนแรงของอุบัติการณ์อยู่ในระดับต่ำ-ปานกลาง สถานที่เกิดเหตุการณ์ คือ ในห้องน้ำ และบริเวณข้างเตียง ตามลำดับ สาเหตุของการเกิดอุบัติการณ์ คือ กล้ามเนื้อขาอ่อนแรงขณะลงเดินโดยใช้ไม้ค้ำยัน / ขณะก้าวขึ้นเตียง ลื่นตกจากเก้าอี้นั่งอาบน้ำ ลื่นล้มขณะเดินเข้าห้องน้ำ และผู้ป่วยพยายามจะลงจากเตียงเอง และหลังใช้โปรแกรมการบริหาร ความเสี่ยงพบจำนวนอุบัติการณ์พลัดตกหกล้มทั้งหมด 0 ครั้ง รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข. และเมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบสัดส่วนระหว่าง 2 กลุ่ม คือ ก่อนทดลองครั้งที่ 2 และหลังทดลอง โดยใช้ z-test พบว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติที่ .05

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของพยาบาลประจำการ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของพยาบาลประจำการ ก่อนการทดลอง ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 จำแนกตามรายด้าน (n= 34)

ความพึงพอใจของ พยาบาลประจำการ	ก่อนทดลอง ครั้งที่ 1		ก่อนทดลอง ครั้งที่ 2		df	t	p-value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
ด้านสัมพันธภาพ	3.88	0.47	3.85	0.57	33	.274	.393
ด้านอำนาจในการทำงาน	3.68	0.48	3.56	0.56	33	1.096	.140
ด้านความสำเร็จ	3.56	0.36	3.54	0.50	33	.224	.412
โดยรวม	3.70	0.39	3.65	0.50	33	.588	.280

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของพยาบาลประจำการ ก่อนการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยงครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย Dependent t-test พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของพยาบาล
ประจำการ ก่อนการทดลอง ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 จำแนกตามรายชื่อ (n= 34)

ความพึงพอใจของพยาบาล ประจำการ	ก่อนทดลอง ครั้งที่ 1		ก่อนทดลอง ครั้งที่ 2		df	t	p-value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
	ด้านสัมพันธภาพ						
1. รู้สึกอบอุ่นใจในสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงาน ในหน่วยงาน	4.29	.58	4.29	.46	33	.00	.50
2. ทุกคนในหน่วยงานร่วมกันดูแลผู้ป่วยให้ ปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	4.09	.87	3.94	.85	33	.79	.22
3. ทุกคนในหน่วยงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน การบริหารความเสี่ยง	3.94	.78	3.76	.89	33	1.06	.15
4. ผู้ร่วมงานให้การยอมรับในความรู้ความ สามารถของท่านในการบริหารความเสี่ยง	3.91	.62	3.91	.57	33	.00	.50
5. หัวหน้าของท่านให้การยอมรับในความ สามารถในการสร้างสรรค์งานของท่าน	3.65	.73	3.71	.87	33	-.37	.35
6. ทุกคนในหน่วยงานร่วมมือร่วมใจในการสร้าง แนวทางการบริหารความเสี่ยง	3.38	.65	3.47	.86	33	-.50	.31
รวม	3.88	.47	3.85	.57	33	.27	.39
ด้านอำนาจในการทำงาน							
7. ความพึงพอใจต่อหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยให้ ปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	4.35	.73	4.21	.59	33	1.00	.16
8. ความสามารถทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนด	4.00	.70	3.82	.63	33	1.53	.07
9. การยอมรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการสร้าง แนวทางการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน	3.68	1.1	3.29	.94	33	2.08	.02
10. ความสามารถควบคุมกำกับการทำงานให้ ผู้ป่วยปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	3.62	.92	3.56	.89	33	.34	.37
11. ความสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่าง อิสระเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	3.62	.89	3.47	.83	33	.82	.21

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความพึงพอใจของพยาบาล ประจำการ	ก่อนทดลอง		ก่อนทดลอง		df	t	p-value
	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2				
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
12. ทุกคนในหน่วยงานมีโอกาสเท่าเทียมกันในการ สร้างโปรแกรมการบริหารความเสี่ยง	2.79	.69	3.00	.78	33	1.27	.10
รวม	3.68	.48	3.56	.56	33	1.07	.14
ด้านความสำเร็จ							
13. ความเต็มใจและถือเป็นหน้าที่ในการดูแลให้ ผู้ป่วยปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	4.79	.41	4.59	.50	33	2.23	.02
14. รู้สึกเกิดคุณค่าในตนเองเมื่อผู้ป่วยปลอดภัย จากการพลัดตกหกล้ม	4.38	.78	4.29	.63	33	.47	.32
15. การทำงานอย่างเป็นระบบในการดูแลผู้ป่วย ปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	4.12	.77	3.85	.74	33	1.39	.08
16. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การป้องกันความเสี่ยงในหน่วยงาน	3.62	.89	3.26	.75	33	2.09	.00
17. การใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหา ความเสี่ยงจากการพลัดตกหกล้ม	2.97	.76	3.68	.91	33	4.24	.00
18. ความภาคภูมิใจในการสร้างโปรแกรม การบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน	2.94	.65	3.12	.88	33	-.92	.18
19. ความพึงพอใจในความสำเร็จของโปรแกรม การบริหารความเสี่ยงที่สร้างขึ้น	2.85	.70	2.74	.93	33	.70	.24
20. โปรแกรมการบริหารความเสี่ยงที่สร้าง ทำให้เกิดแนวปฏิบัติที่สะดวกชัดเจนมากขึ้น	2.79	.84	3.26	.75	33	2.09	.00
รวม	3.56	.36	3.54	.50	33	.22	.41

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของพยาบาลประจำการรายข้อด้านความสำเร็จ ด้านอำนาจในการทำงาน และด้านสัมพันธภาพก่อนการทดลองครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งความพึงพอใจของพยาบาลประจำการรายข้ออยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของพยาบาล
ประจำการ ก่อนการทดลอง (ครั้งที่ 2) กับหลังการทดลอง จำแนกตามรายด้าน (n= 34)

ความพึงพอใจของพยาบาล ประจำการ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		df	t	p-value
	(ครั้งที่ 2)						
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
ด้านสัมพันธภาพ	3.85	0.57	4.15	0.30	33	-2.73	.00
ด้านอำนาจในการทำงาน	3.56	0.56	4.06	0.36	33	-4.57	.00
ด้านความสำเร็จ	3.54	0.50	4.24	0.27	33	-7.19	.00
โดยรวม	3.65	0.50	4.15	0.27	33	-5.20	.00

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของพยาบาลประจำการ
ก่อนการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง (ครั้งที่ 2) และหลังการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง
เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย Dependent t- test พบว่าคะแนนเฉลี่ยของ
ความพึงพอใจของพยาบาลประจำการสูงกว่า ก่อนการใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง (ครั้งที่
2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของพยาบาล
ประจำการ ก่อนการทดลอง (ครั้งที่ 2) กับหลังการทดลอง จำแนกตามรายชื่อ (n=34)

ความพึงพอใจของพยาบาล ประจำการ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		df	t	p-value
	ครั้งที่ 2						
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
ด้านสัมพันธภาพ							
1. รู้สึกอบอุ่นใจในสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงาน ในหน่วยงาน	4.29	.46	4.44	.70	33	1.04	.15
2. ทุกคนในหน่วยงานร่วมกันดูแลผู้ป่วยให้ ปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	3.94	.85	4.38	.49	33	2.99	.00
3. ผู้ร่วมงานให้การยอมรับในความรู้ความ สามารถของท่านในการบริหารความเสี่ยง	3.91	.57	4.00	.49	33	-.72	.24
4. ทุกคนในหน่วยงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน การบริหารความเสี่ยง	3.76	.89	4.09	.29	33	2.07	.02
5. หัวหน้าของท่านให้การยอมรับในความ สามารถในการสร้างสรรค์งานของท่าน	3.71	.87	3.91	.45	33	1.23	.11
6. ทุกคนในหน่วยงานร่วมมือร่วมใจในการสร้าง แนวทางการบริหารความเสี่ยง	3.47	.86	4.06	.42	33	3.58	.00
รวม	3.85	.57	4.15	.30	33	2.73	.00
ด้านอำนาจในการทำงาน							
7. ความพึงพอใจต่อหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยให้ ปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	4.21	.59	4.41	.50	33	2.03	.02
8. ความสามารถทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนด	3.82	.63	4.15	.56	33	2.24	.02
9. ความสามารถควบคุมกำกับการทำงานให้ ผู้ป่วยปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	3.56	.89	3.91	.57	33	2.03	.02
10. ความสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่าง อิสระเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	3.47	.83	4.03	.52	33	3.51	.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความพึงพอใจของพยาบาล ประจำการ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		df	t	p-value
	ครั้งที่ 2						
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
11. การร่วมรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการสร้าง แนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยง	3.29	.94	3.97	.52	33	4.18	.00
12. ทุกคนในหน่วยงานมีโอกาสเท่าเทียมกันใน สร้างโปรแกรมการบริหารความเสี่ยง	3.00	.78	3.88	.48	33	4.96	.00
รวม	3.56	.56	4.06	.36	33	4.57	.00
ด้านความสำเร็จ							
13. ความเต็มใจและถือเป็นหน้าที่ในการดูแลให้ ผู้ป่วยปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	4.59	.50	4.71	.46	33	1.28	.10
14. รู้สึกเกิดคุณค่าในตนเองเมื่อผู้ป่วยปลอดภัย จากการพลัดตกหกล้ม	4.29	.63	4.68	.47	33	2.86	.00
15. การทำงานอย่างเป็นระบบในการดูแลผู้ป่วย ปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม	3.85	.74	3.97	.30	33	-.85	.20
16. การใช้ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา ความเสี่ยงจากการพลัดตกหกล้มในหน่วยงาน	3.68	.91	4.18	.46	33	3.14	.00
17. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางป้องกัน ความเสี่ยงในหน่วยงาน	3.26	.75	4.15	.56	33	5.63	.00
18. ความภาคภูมิใจในการสร้างโปรแกรม การบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน	3.12	.88	4.18	.63	33	5.62	.00
19. โปรแกรมการบริหารความเสี่ยงที่สร้างร่วมกัน ทำให้เกิดแนวปฏิบัติที่สะดวกชัดเจนมากขึ้น	2.76	.96	3.97	.52	33	6.97	.00
20. ความพึงพอใจในความสำเร็จของโปรแกรม การบริหารความเสี่ยงที่สร้างขึ้น	2.74	.93	4.09	.51	33	8.04	.00
รวม	3.54	.50	4.24	.27	33	7.19	.00

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของพยาบาลประจำการตามรายข้อ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วย Dependent t-test พบว่าหลังจากใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยงสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมการบริหารความเสี่ยง (ครั้งที่ 2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1. รู้สึกอบอุ่นใจในสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงานในหน่วยงาน ข้อ 3. ผู้ร่วมงานให้การยอมรับในความรู้ความสามารถของท่านในการบริหารความเสี่ยง ข้อ 5. หัวหน้าของท่านให้การยอมรับในความสามารถในการสร้างสรรค์งานของท่าน ข้อ 13. ความเต็มใจและถือเป็นหน้าที่ในการดูแลให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม และข้อ 15. การทำงานอย่างเป็นระบบในการดูแลผู้ป่วยปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)